

Veselības inspekcija

Farmācija - jautājumi un atbildes

Publicēts: 29.01.2020.

Saskaņā ar [Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumiem Nr.220](#) „Zāļu iegādes, uzglabāšanas, izlietošanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtība ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes institūcijās”:

„ārstniecības iestāde ir tiesīga iegādāties zāles zāļu lieltirgotavā, tajā skaitā arī narkotiskās zāles un psihotropās zāles, vai iegādāties narkotiskās zāles aptiekā, ja saņemts Veselības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) izsniegts pārbaudes akts, kurā norādīta atļauja zāļu iegādei”.

Lai saņemtu augstāk minēto pārbaudes aktu, ārstniecības iestāde iesniedz Veselības inspekcijā iesniegumu un dokumentu kopijas:

- 1 Dokumentu, kas apliecina, ka ārstniecības iestāde atbilst normatīvajos aktos par ārstniecības iestādēm noteiktajām obligātajām prasībām;
- 2 Dokumentu par zāļu apriti atbildīgās amatpersonas nozīmēšanu;
- 3 Dokumentu, kas apliecina atbildīgās personas medicīnisko izglītību;
- 4 Ārstniecības iestādē lietojamo zāļu sarakstu.

Iesniedzot dokumentus pirmo reizi, lai iegūtu atļauju zāļu iegādei, iesnieguma veidlapā aizpilda 1.punkta pirmo daļu, tajā skaitā atzīmējot vai iestādē paredzēts iegādāties psihotropās un/ vai narkotiskās zāles un 3., 4., 5., punktus.

Iesnieguma veidlapu:

- iespējams izdrukāt [šeit](#);
- aizpildīt elektroniski, izmantojot Vienotā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv e-pakalpojumu [„Pieteikums Veselības inspekcijas atļaujas, atzinuma vai novērtējuma saņemšanai”](#).

Ja ārstniecības iestādē nav paredzējusi iegādāties psihotropās un/vai narkotiskās zāles, neatzīmē 4. punkta 4.2. apakšpunktu.

Lai atkārtoti saņemtu pārbaudes aktu un atjaunotu atļauju zāļu iegādei, ārstniecības iestāde iesniedz iepriekšminēto iesniegumu vismaz 30 dienas pirms iepriekšējā pārbaudes aktā norādītā zāļu iegādes atļaujas derīguma termiņa beigām. Dokumentu kopijas iesniedz, ja tajos veiktas izmaiņas.

Iesniegumu ar pievienotajiem dokumentiem:

- iesniedz Veselības inspekcijā, Klijānu ielā 7, Rīgā (katru darba dienu no 8:30-12:30; 13:00-17:00), Kuldīgā, Pilsētas laukumā 2; Daugavpilī, 18.Novembra ielā 105; Valmierā, L.Paegles ielā 9; Jelgavā, Zemgales prospektā 3;
- nosūta pa pastu Veselības inspekcijai, Klijānu ielā 7, Rīgā, LV-1012;
- iesniedz, izmantojot Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu www.latvija.lv.

Pēc iesnieguma un nepieciešamo dokumentu saņemšanas Veselības inspekcijas amatpersona 30 dienu laikā pārbauda zāļu aprites un narkotisko zāļu vai psihotropo zāļu (ja tādas lieto vai ir paredzēts lietot) uzskaites un iznīcināšanas kārtību ārstniecības iestādē.

Veselības inspekcijas pārbaude un atļaujas izsniegšana ir bez maksas.

Izsniegto atļauju reģistrs atrodams [šeit](#).

Kā pieteikt zāļu reklāmas semināru un citus pasākumus?

Ja tiek organizētas zāļu izstādes, ar zāļu reklāmu saistīti semināri, konferences, kongresi, konkursi un citi pasākumi, pasākuma organizētājs ne vēlāk kā septiņas dienas pirms attiecīgā pasākuma informē par to Veselības inspekciju, iesniedzot pasākuma programmu un norādot pasākuma norises vietu un laiku, pasākuma organizētājus un sponsorus, dalībnieku loku, paredzēto reklāmas un citas ar zālēm saistītās informācijas veidu, kā arī par zāļu reklāmu atbildīgās personas.

Skatīt 2011.17.05. Ministru kabineta noteikumu [Nr.378 "Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus"](#) 35.punktu.

Informāciju par zāļu reklāmas semināru visērtāk iesniegt:

- valsts pārvaldes pakalpojumu portālā "Latvija.lv", izmantojot e-pakalpojumu ["Paziņojums Veselības inspekcijai par darbībām farmācijas jomā"](#)
- sūtot to uz e-pasta adresi vi@vi.gov.lv vai zalu.seminars@vi.gov.lv, iesniedzot informācijas veidlapas [paraugs](#).

Vai par receptes saņemšanu ir jāmaksā pacienta iemaksa?

Informējam, ka par receptes saņemšanu nav jāmaksā pacienta iemaksa, ja ārsts neveic pacienta apskati un konsultēšanu.

Vai par e-receptes saņemšanu ir jāmaksā?

Pacienta iemaksa tiek veikta par ārsta apmeklējumu. Ja e-recepte ir izrakstīta ārsta apmeklējuma laikā, tad pacientam ir jāveic pacienta iemaksa. Savukārt, ja e-recepte ir izrakstīta bez ārsta apmeklējuma (piemēram, hroniskam pacientam) – pacienta iemaksa netiek iekasēta.

Kā iegādāties cita cilvēka e-receptes zāles?

Lai iegādātos citam cilvēkam izrakstītas e-receptes zāles (piemēram, radniekam vai kaimiņam), aptiekā:

- jāuzrāda e-receptes ID numurs. Tas ir pieejams ārstam un pacientam (var būt izdrukāts no E-veselības portāla, kā attēls telefonā u.c.);
- jānosauc pacienta vārds, uzvārds;
- jāuzrāda savs personu apliecinošs dokuments (lai farmaceits atzīmētu sistēmā zāļu saņēmēju).

Iedzīvotājs E-veselībā var deleģēt citu cilvēku e-recepšu zāļu iegādei. Tādā gadījumā e-receptes zāles varēs iegādāties gan pacients, gan cilvēks, kurš deleģēts e-recepšu zāļu iegādei (aptiekā uzrādot tikai savu personu apliecinošu dokumentu un nosaucot pacienta vārdu, uzvārdu). Iedzīvotājs jebkurā mirklī var mainīt vai atcelt uzstādīto deleģējumu.

Aptiekā nav jānosauc cita cilvēka personas kods vai jāuzrāda viņa personu apliecinošs dokuments!

Kur var nodot zāles, kurām ir beidzies derīguma termiņš?

Šobrīd normatīvie dokumenti nenosaka kārtību, kādā medikamentu utilizēšana jāveic iedzīvotājiem. Protams, nederīgus vai derīguma termiņu zaudējušus medikamentus nebūtu vēlams izmest kopā ar saimnieciskajiem atkritumiem vai kanalizācijā. Tai pat laikā neviens normatīvais akts neparedz obligātu prasību iedzīvotājiem medikamentus atgriezt aptiekā un aptiekai prasību obligāti tos pieņemt.

Pēc Veselības inspekcijas rīcībā esošās informācijas, aptiekas saviem klientiem tomēr nodrošina nederīgo medikamentu utilizāciju, to finansējot no personīgā budžeta.

Ņemot vērā, ka nederīgi medikamenti, kuriem ir beidzies derīguma termiņš, ir klasificēti kā bīstami atkritumi, ražotājiem, lieltirgotavām un aptiekām, atbilstoši prasībām normatīvajos aktos, ir noteikts, ka medikamentus jānodod bīstamo atkritumu apsaimniekotājiem to tālākai utilizēšanai.

Kā iespējams noskaidrot maksimāli pieļaujamo zāļu cenu?

Informācija par maksimāli pieļaujamo aptiekas cenu, zāļu pieejamību un marķējumu ir pieejama Zāļu valsts aģentūras mājaslapā: <https://www.zva.gov.lv/zvais/zalu-registrs/>

Aptieka atsakās dalīt kompensējamo medikamentu receptē izrakstīto zāļu daudzumu

Ko darīt, ja kompensējamo medikamentu receptē izrakstīts tāds zāļu daudzums, kas nepieciešams kursam, bet aptieka atsakās dalīt šī recepti. Pašlaik nav iespējams iegādāties visus zāļu iepakojumus uzreiz.

Šobrīd nav atļauts iegādāties pa daļām zāles, kuras izrakstītas uz īpašās receptes.

Pacientam ir jāvienojas ar ārstu, lai izraksta kursam nepieciešamo zāļu daudzumu uz trīs receptēm, jo receptes derīguma termiņš ir 90 dienas.

Lai nebūtu tā, ka pacients aptiekā nesaņem zāles vispār, tad aptiekā jālūdz izsniegt tādu zāļu daudzumu, kādu pacients var atļauties iegādāties vienā reizē. Šajā gadījumā pārējo zāļu daudzumu ar to pašu recepti nevarēs izņemt (jālūdz ārstam izrakstīt atlikušo neieciešamo zāļu daudzumu uz citām receptēm).

Kur var nodot zāles, kurām ir beidzies derīguma termiņš?

Šobrīd normatīvie dokumenti nenosaka kārtību, kādā medikamentu utilizēšana jāveic iedzīvotājiem. Protams, nederīgus vai derīguma termiņu zaudējušus medikamentus nebūtu vēlams izmest kopā ar saimnieciskajiem atkritumiem vai kanalizācijā. Tai pat laikā neviens normatīvais akts neparedz obligātu prasību iedzīvotājiem medikamentus atgriezt aptiekā un aptiekai prasību obligāti tos pieņemt.

Pēc Veselības inspekcijas rīcībā esošās informācijas, aptiekas saviem klientiem tomēr nodrošina nederīgo medikamentu utilizāciju, to finansējot no personīgā budžeta.

Ņemot vērā, ka nederīgi medikamenti, kuriem ir beidzies derīguma termiņš, ir klasificēti kā bīstami atkritumi, ražotājiem, lieltirgotavām un aptiekām, atbilstoši prasībām normatīvajos aktos, ir noteikts, ka medikamentus jānodod bīstamo atkritumu apsaimniekotājiem to tālākai utilizēšanai.

Kādas zāles var nosūtīt pa pastu?

Fiziskai personai pasta sūtījumā atļauts nosūtīt zāles uz citu valsti, ja to atļauj tās valsts tiesību akti, uz kuru zāles nosūta. Fiziskai personai aizliegts nosūtīt pa pastu narkotiskās un psihotropās zāles.

Vai drīkst saņemt zāles pa pastu?

Fiziskai personai ir tiesības personiskai lietošanai saņemt zāles pasta sūtījumā, ja tās ir konkrētā formā oriģinālā iepakojumā, uz kura ir identificējams zāļu ražotājs un ražotājvalsts, un par kurām ir pirkuma čeks vai līdzvērtīgs dokuments:

- 12 mēnešu lietošanai, ja zāles saņem pasta sūtījumā no Eiropas Savienības (Eiropas Ekonomikas zona);
- 6 mēnešu lietošanai, ja zāles saņem pasta sūtījumā no trešās valsts un kuru lietošanu pie sūtījuma saņemšanas var pamatot ar recepti vai ārstniecības iestādes izdotu dokumentu (dokumentiem svešvalodā jābūt pievienotam apliecinātam dokumentam).

Fiziskai personai aizliegts pasta sūtījumā saņemt:

- Narkotiskās un psihotropās zāles;
- Anaboliskos steroidus, testosteronu, augšanas hormonus un to analogus;
- Narkotiskos analgētiķus, jaunās psihoaktīvās vielas un aktīvās vielas.

Kādas zāles savai/personīgai lietošanai varu ņemt līdzī ceļojumā?

Fiziskai personai ir tiesības personīgai lietošanai izvest zāles, ja izbrauc uz valsti, kas nav Šengenas nolīguma valsts (trešā valsts, ārpus Eiropas Savienības/Eiropas Ekonomikas zonas):

- Ja to ļauj tās valsts tiesību akti uz kuru zāles izved;
- Līdz 14 dienu ārstēšanas kursam narkotiskās zāles, kuru lietošanu apliecina recepte, receptes noraksts vai kopija, vai cits šo faktu apliecināošs dokuments;

Līdz 30 dienu ārstēšanas kursam psihotropās zāles, kuru lietošanu apliecina recepte, receptes noraksts vai kopija, vai cits šo faktu apliecināošs dokuments.

Man vajag zāles savai lietošanai, vai drīkstu tās atvest no citām valstīm?

Fiziskai personai ir tiesības personīgai lietošanai no ārvalstīm ievest (piemēram, ceļotāja bagāžā) zāles (neattiecas uz narkotiskām un psihotropām zālēm) konkrētā zāļu formā oriģinālā iepakojumā, uz kura ir identificējams zāļu ražotājs un ražotājvalsts, par kurām ir pirkuma čeks vai līdzvērtīgs dokuments:

- 12 mēnešu lietošanai, ja zāles ievēd no Eiropas Ekonomikas zonas valsts (ES);
- 6 mēnešu lietošanai, ja zāles ievēd no trešās valsts;
- 14 dienu lietošanai, ja ievēd anaboliskos steroīdus, testosteronu, augšanas hormonu vai to analogus no ES un ievēšanu pamato recepte vai ārstniecības iestādes izdots dokuments.

Fiziskai personai ir aizliegts personīgai lietošanai ievest no ārvalstīm narkotiskos analģētiķus, jaunās psihoaktīvās vielas un aktīvās vielas.

Zāļu (narkotisko un psihotropo zāļu) ievēšana Latvijā personiskai lietošanai

Fiziskai personai ir atļauts ievēst narkotiskās un psihotropās zāles no valstīm, kas:

- nav Šengenas nolīguma valsts:
- līdz 14 dienu ārstēšanas kursam narkotiskās zāles (II sarakstā iekļautās kontrolējamā vielas), kuru lietošanu apliecina recepte, receptes noraksts vai kopija, vai cits šo faktu apliecinošs dokuments.
- līdz 30 dienu ārstēšanas kursam psihotropās zāles (III sarakstā iekļautās kontrolējamās vielas), kuru lietošanu apliecina recepte, receptes noraksts vai kopija, vai cits šo faktu apliecinošs dokuments.
- ir Šengenas nolīguma valsts (ES):
- ja ir saņemta attiecīgās valsts kompetentās iestādes izsniegta apliecība par narkotisko un psihotropo vielu lietošanu ārstnieciskām vajadzībām.